

Aan de leden van de vaste kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
CC. de heer W. Koolmees, Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
de heer S. Dekker, Minister voor Rechtsbescherming

Den Haag, 24 september 2019

Briefnr.19/026/NLR/MJ/rp

Betreft: Reactie op de Wet pensioenverdeling bij scheiding 2021 (Wps2021) vanwege het
ontbreken van samenwonenden

Geachte Tweede Kamerleden, meneer Koolmees en meneer Dekker,

Wij zijn verheugd dat met de voorliggende Wet een aantal belangrijke verbeteringen worden doorgevoerd voor het pensioen van de minst verdienende partner na een scheiding, meestal de vrouw. Conversie wordt met deze wet automatisch toegekend bij een formele scheiding, tenzij partners daarvan willen afwijken. En pensioenuitvoerders worden verplicht om het pensioen via conversie te delen.

Helaas heeft u samenwonenden niet opgenomen in deze wet, enkele uitzonderingen daargelaten. Volgens ons is dit een gemiste kans om op maatschappelijke veranderingen in te spelen en de financiële situatie van vrouwen in een samenwoonsituatie te verbeteren.

Dit willen we nogmaals onder uw aandacht brengen.

Samenwonenden onder de wet Wps2021 laten vallen.

Steeds meer mensen kiezen ervoor om ongehuwd samen te wonen, nu al bijna twee miljoen mensen, en de helft krijgt in deze setting kinderen.¹

Het is al langer bekend dat de situatie voor samenwonende partners wat betreft de verdeling van zorg en betaald werk niet wezenlijk verschilt van gehuwde stellen. Door deze ongelijke taakverdeling gaan veel vrouwen parttime werken, zeker als er kinderen komen.²

Dit betekent een aanzienlijk inkomensverlies voor vrouwen bij scheiding.

Volgens de minister kiezen partners er bewust voor om geen officieel contract aan te gaan.³

Wij denken dat er eerder praktische en financiële redenen zijn om voor samenwonen te kiezen. Namelijk, als proefperiode, je niet meteen voor het leven willen binden, een woning, financieel, etc.

Partnerbegrip

Een belangrijke reden om samenwonenden niet in de wet Wvp2021 op te nemen is het 'partnerbegrip'. Dit begrip wordt namelijk voor ongehuwd samenwonenden verschillend

¹ Emancipatiemonitor 2016, pag. 24; Evaluatie Wvps, 32043, nr. 393, 8 mrt 2018, pag. 3.

² 'Arbeidsparticipatie, gewerkte uren en economische zelfstandigheid van vrouwen', Yvonne Adema, e.a., CPB, 12 september 2019. [Inkomens moeders](#) daalt sterk na geboorte kind, zo'n 39 procent. Dit duurt zeker 8 jaar. Bij vaders is er nauwelijks een inkomensverlies. Bij hoogopgeleide moeders is het verlies 30 procent, bij laagopgeleide moeders 52 procent. Komt vooral door minder uren werken.

³ Evaluatie Wvps, W. Koolmees, S. Dekker, 32043, nr. 336, 8 maart 2018, pag. (6) en 7. Uitspraak gebaseerd op [SEO-onderzoek](#), pag 7: 12 procent wil niet trouwen omdat zij niet gebonden willen zijn, 11 procent is principieel tegen het huwelijk, verder zijn er geen motivaties genoemd om te gaan samenwonen.

uitgewerkt door pensioenuitvoerders. De minister wil de sociale partners en pensioenuitvoerders niet dwingend een bepaalde uniformering van het partnerbegrip opleggen, omdat dit een inbreuk op hun onderhandelings- en contractvrijheid zou betekenen.⁴

Volgens ons is dit 'probleem' tamelijk eenvoudig op te lossen door bij de inschrijving van ongehuwden op hetzelfde adres bij de Basisregistratie Personen (BRP) een vraag op te nemen over de onderlinge relatie, en indien relevant, bij welke pensioenuitvoerder de samenwoners zijn aangesloten. Deze informatie wordt door de BRP schriftelijk aan de pensioenuitvoerder doorgegeven. Ook wanneer een van beiden van het woonadres wordt uitgeschreven, wordt dit aan de pensioenuitvoerder doorgegeven. Deze kan dan conversie op het pensioen op beide pensioenen berekenen en aan de ex-partners doorgeven.

Bij overlijden van een van de samenwonenden zoeken veel pensioenuitvoerders de woonduur uit en keren dan alsnog een partnerpensioen uit.⁵

Als op samenwonen trouwen volgt

Wanneer de partners na het samenwonen alsnog gaan trouwen, en het zou daarna tot een scheiding komen, dan wordt de samenwoonperiode bij het aantal jaren van het formele huwelijk bij de conversie betrokken.

Tot slot

Wij vragen de Kamerleden om niet akkoord te gaan met deze wet zolang samenwonenden niet zijn opgenomen in de Wvp2021.

Het zogenoemde probleem van de definitie van 'partner' moet ons inziens op te lossen zijn. Het begin en einde van samenwonen is vast te stellen via de Basisregistratie Personen, BRP. Hier zou een tijdvak aan vastgekoppeld kunnen worden dat mensen minimaal moeten samenwonen voordat het opgebouwde pensioen wordt verdeeld.

Met vriendelijke groet,

Nenita La Rose-Lont

Voorzitter van de Nederlandse Vrouwen Raad⁶

Mede namens de werkgroep Economische Zelfstandigheid van onze lidorganisatie
WOUW Amsterdam, netwerk van maatschappijkritische 50+ vrouwen
Meer informatie: Marjan Nieuwenhuis (WOUW Amsterdam)
020 6793159, marnieuw@dds.nl

CC Mevrouw I. van Engelshoven, Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Leden van de vaste commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Leden van de vaste commissie Justitie en Veiligheid

⁴ Brief, W. Koolmees, 32043, nr. 411, 12 juni 2018, pag. 4 en 5.

⁵ Onderzoek Staatssecretaris Klijnsma, juni 2017: van de 343 ondervraagde pensioenfondsen hebben slechts 15 geen partnerpensioen voor ongehuwd samenwonenden.

⁶ De [brieven](#) van de NVR zijn op hun website te lezen. Gesprek op het Ministerie SZW, 17 april 2018.